

Nytårsaften

Tid og sted: Jerlev Kirke, d. 31/12 2018, kl. 16.00

Skriftlæsninger

Gal 3,23-29: For I er alle én i Kristus

Luk 12,13-21: Lignelsen om den rige bonde

Salmevalg

712: Vær velkommen, Herrens år

713: For dig, o Herre, som dage kun

108: Lovet være du, Jesus Krist

121: Dejlig er jorden

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas

En i skaren sagde til Jesus: »Mester, sig til min bror, at han skal skifte arven med mig.« Men han svarede: »Menneske, hvem har sat mig til at dømme eller skifte mellem jer?« Og han sagde til dem: »Se jer for og vær på vagt over for al griskhed, for et menneskes liv afhænger ikke af, hvad det ejer, selv om det har overflod.« Og han fortalte dem en

lignelse: »Der var en rig mand, hvis mark havde givet godt. Han tænkte ved sig selv: Hvad skal jeg gøre? For jeg har ikke plads til min høst. Så sagde han: Sådan vil jeg gøre: Jeg river mine lader ned og bygger nogle, som er større, og dér vil jeg samle alt mit korn og alt mit gods. Og jeg vil sige til mig selv: Så, min ven, du har meget gods liggende, nok til mange år. Slå dig til ro, spis, drik og vær glad! Men Gud sagde til ham: Din tåbe, i nat kræves dit liv af dig. Hvem skal så have alt det, du har samlet? Sådan går det den, der samler sig skatte, men ikke er rig hos Gud.«

Prædiken

Et år er gået og et nyt år begynder. Et år består af 8.760 timer, af 525.600 minutter eller af 31.536.000 sekunder. Der er vel næppe nogen, der kan redegøre for, hvad de har brugt alle årets 31.536.000 sekunder på. Men hvem ved, om nogle år vil det måske være muligt at registrere vores tid så minutiøst, at vi ved årets udgang kan få et fuldkomment overblik over, hvad vi brugte tiden til det forgange år: Så og så mange sekunder sov jeg; så og så

mange sekunder spiste jeg, arbejdede jeg, gik jeg, gjorde jeg rent, så jeg fjernsyn, læste jeg, surfede jeg... og så videre. Måske vil der snart blive opfundet i app eller et ur, der automatisk registrerer, hvad vi laver. Selvfølgelig til vores eget bedste, sådan at vi bruger tiden så meningsfyldt som muligt, og ikke spilder tiden på de ting, der ødelægger os. Tidsregistreringen har jo for længst gjort sit indtog på arbejdsmarkedet, sådan at vi med sikkerhed kan sige, hvor mange timer der bør være afsat til forskellige arbejdsopgaver. Men det er enormt tidskrævende at skulle registrere tiden, så det ville jo være smart, hvis det kunne gøres automatisk, og så kunne man hver dag lige gøre status over sit tidsforbrug. Det kunne måske endda indgå som en del af ens CV, så fremtidige arbejdsgivere ville kunne se på ens tidsforbrug, om det kunne betale sig at ansætte en given person.

Jeg har for nylig læst en af min barndoms yndlingsfortællinger. Det er fortællingen om Momo – eller den sælsomme historie om tids-tyvene og om barnet, der bragte den stjalne tid tilbage til menneskene.

I takt med den øgede opmærksom på, hvordan vi bruger vores tid, får en bog som Momo mere og mere gyldighed. Bogen handler om Momo, en pige, som de fleste ville skyde til et sted mellem 8 og 12 år, der flytter ind i et gammelt amfiteater i udkanten af en stor by; ingen ved, hvor hun kommer fra, og det gør hun heller ikke selv. Da folkene der i nabolaget opsøger hende for at finde ud af, hvem hun er, og hvad de skal stille op med hende, falder de i snak med Momo, og der udspiller sig følgende samtale:

”Du siger, at du hedder Momo, ikke sandt?”

”Ja.”

”Det er ellers et fint navn, men jeg synes aldrig, jeg har hørt det før. Hvem har givet dig det navn?”

”Det har jeg selv,” sagde Momo.

”Du har altså selv fundet på det?”

”Ja.”

”Hvornår er du da født?”

Momo tænkte sig om og sagde så: ”Så vidt jeg kan huske, har jeg altid levet.”

”Har du da ingen tante eller onkel eller bedstemor, slet ikke noget familie, du kan tage hen til?”

Momo sad tavs og kiggede på manden et stykke tid. Så mumlede hun: ”Jeg bor her.”

”Nå, ja,” sagde manden, ”men du er jo kun et barn – hvor gammel er du egentlig?”

”Hundrede,” sagde Momo tøvende.

De lo alle sammen, fordi de troede, at det var hendes spøg.

”Altså, helt alvorligt, hvor gammel er du?”

”Hundredeogto,” svarede Momo, lidt mere usikkert.

Det varede lidt, før de tilstedeværende fandt ud af, at barnet kun kendte ganske få talord, hun havde opsnapet, men som egentlig ikke sagde hende noget, fordi der ikke var nogen, der havde lært hende at tælle.

Sådan var det første møde med folkene fra bydelen omkring amfiteateret og Momo. Og det blev meget lykkeligt. For folkene i bydelen sørgede for Momo, for at hun fik noget at spise, og for at hun boede ordentligt. Og hver dag kom der folk ud til hende og masser af børn. For

Momo havde en ganske særlig evne. Det, den lille Momo kunne som ingen anden, var at lytte.

Momo kunne lytte sådan, at dumme mennesker pludselig fik meget begavede tanker. Ikke sådan at forstå, at hun sagde noget eller spurgte om noget, som bragte den anden på sådanne tanker, nej, hun sad bare ganske stille og lyttede, fuld af opmærksomhed og interesse. Mens den anden snakkede, fulgte hun vedkommende med sine store, mørke øjne, så han følte, hvordan der pludselig fødtes tanker i ham, som han aldrig havde anet kunne dukke op.

Hun kunne lytte sådan, at rådvilde og usikre mennesker pludselig blev helt klar over, hvad de ville. Hun kunne få de ængstelige til pludselig at føle sig fri og modige. Hun kunne gøre dem, der var ulykkelige og forknytte, tillidsfulde og glade. Og når en og anden mente, at hans liv var fuldstændig forfejlet og meningsløst, og at han selv var et rent nul uden nogen som helst betydning, én, der kunne erstattes ligesom en gryde, der er gået hul i – og han gik hen og fortalte det hele til den lille Momo, så blev han,

mens han talte, på mystisk vis klar over, at han tog grundigt fejl; han indså, at han, netop sådan som han var, kun eksisterede denne ene gang, og at han derfor var uerstattelig for verden på sin særlige måde.

Sådan kunne Momo lytte!

Man har kalendere og ure for at kunne måle tiden, men det siger ikke én ret meget, for enhver ved, at en enkelt time kan forekomme én af være en evighed, mens den andre gange kan flyve af sted, som om den kun var et øjeblik – det afhænger udelukkende af, hvad man oplever i løbet af denne time.

For tid er liv. Og livet bor i hjertet.

Men efter Momo havde boet i amfiteateret noget tid, begyndte de grå herrer fra tids-sparekassen at dukke op i bydelen. Det var agenter, der overbeviste folk om, at de skulle spare tid, så de ikke spildte deres tid på unyttige ting, og når agenterne var forsvundet, var det som om, at de selv var nået frem til deres beslutninger, og de havde glemt alt om den grå herre.

Folk i bydelen begynder at have travlt, og langsomt ændrer alt sig. Der kommer ikke længere nogen og besøger Momo, bortset fra hendes to nærmeste venner og alle børnene, og i byen begynder man at omtale alle dem, der kommer i amfiteateret ud til Momo, som unyttige drivere, der spilder deres tid. Nu skal alt gå hurtigt, og man skal ikke bruge tiden på noget unyttigt, for da er tiden spildt. Og da begynder der er komme flere børn ud til Momo, for nu har forældrene ikke længere tid til dem. Børnene får store, flotte gaver og dyrt legetøj; men det er alt sammen noget, der erstatter den tid, som forældrene før har haft sammen med børnene. En af drengene fortæller, at han har fået en radio, og det må jo være fordi, at hans forældre elsker ham, men han savner nu alligevel den tid, hvor hans far plejede at fortælle eventyr hver aften; nu må han i stedet lytte til eventyr i radioen.

Og de voksne har fået så travlt, at de selv, når de har fri, må skynde sig at få så meget fornøjelse og afslapning ud af det, som muligt.

Tid er liv, og livet bor i hjertet.

– og jo mere menneskene sparede på tiden, desto mindre tid havde de...

Jeg ved ikke, om nogen af jer kan genkende denne beskrivelse af tiden. Jeg tænker ofte over det, og da jeg holdt sommerferie med min familie i en primitiv hytte i Norge blev det så tydeligt, at al den tid, vi brugte på at varme vand, vaske op, lave mad, skifte bleer, gå ned til søen for at tage bad og børste tænder, at al den tid var som en gave, fordi vi havde den sammen, og fordi vi ikke skulle skynde os at nå en masse. Og sådan er det med så meget i dag. Vi får flere og flere ting, der hjælper os med at spare tid. Opvaskemaskiner, tørretumblere, motorveje, induktionskomfurer, netbutikker, nøglebrikker, lysensorer, walking sticks, elcykler, robotstøvsugere og – plæneklippere, måltidskasser, fælleskalendere, hurtigere computere, hurtigere biler, hurtigere mobiltelefoner, internet med 5G, drive-in restauranter, drive-in banker, drive-in byggemarkeder, e-boks, e-avis, e-bøger. Når vi går tur, går vi angiveligt hurtigere, end vi gjorde for 30 år

siden, for vi går ikke bare for at gå, vi går også for at få pulsen op... der skal være et formål! Vi har ikke længere tid til at tage os god tid. Og når vi så har sparet på tiden med alle vores tidsbesparende hjælpemidler, så kan vi udmattede kaste os i sofaen og glo på hver vores skærm.

Men vi har nået en masse!

Hvordan det sidenhen går Momo og de grå herrer, der stjæler folks tid, vil jeg ikke afsløre, for dem der nu måtte være blevet interesseret i at læse bogen, men de grå herrer formår ikke at stjæle tid fra Momo. Hvorfor ikke: Fordi man kun kan stjæle tid fra den, der sparer på tiden. For den, som tiden så at sige flyder igennem, den der ikke forsøger at fastholde sin tid, har jo slet ingen tid, som man kan stjæle fra hende.

Et år består af 8.760 timer, af 525.600 minutter eller af 31.536.00 sekunder. Det er helt præcist, hvad et år er, men det siger jo i grunden ingenting om et år. Et år består af glæder og skuffelser; det er meget mere upræcist, men det siger stadig en hel del mere. Tid er ikke først og fremmest noget, vi skal tælle eller måle, og da slet ikke

spare. Tid er noget, vi får, og som vi skal bruge. Det er dumt at spare på tiden, for den tid, vi sparer, får vi aldrig igen.

Her i kirken siger vi, at i og med, at Gud har skabt verden, og vi er blevet til ved ham, så har Gud også givet os tiden; og den skal vi passe på, ligesom vi skal passe på jorden. Men det er helt og holdent op til os selv, hvordan vi vælger at bruge vores tid. Eller hvordan vi vælger at forholde os til den: For den tid, vi rager til os, er fortabt tid; mens den tid, vi modtager, er en nåde.

”Sådan går det den, der samle sig skatte, men ikke er rig hos Gud!”

Sådan slutter Jesu lignelse om den rige bonde.

Lignelsen handler om, hvordan vi bruger vores tid, og dens pointe er så lige til: Vi får ikke vores tabte tid igen. Vi kan ikke spare tiden op. Hvorfor ikke? Fordi vi ikke ved, hvornår vi skal dø. Tiden har vi lige nu; den går og kommer i en og den samme fortløbende bevægelse. Det er dumt at spare på tiden, for den tid, vi sparer, får vi ikke igen.

Og så er det store spørgsmål – i lignelsens logik – hvad vil det sige at være rig hos Gud? Jamen det er jo *det*, vi allerede er! Vi er rige hos Gud. Vi *har* allerede modtaget en så vældig rigdom, at det burde vække den dybeste taknemmelighed i os. Vi har fået livet, vi har fået tiden, og den bliver givet os igen og igen, hvert eneste øjeblik... Det er al den tid, vi modtager, og det er en fantastisk nåde, når der kommer endnu et sekund. Nu modtager vi snart et nyt år, helt præcist 31.536.000 nye sekunder. De skal ikke spares, de skal bruges. For den tid, vi rager til os, er fortabt tid, mens den tid, vi modtager, er en nåde. Amen.

Lovprisning

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden,
som det var i begyndelsen,
således også nu og altid
og i al evighed. Amen.

Kirkebøn

Store Gud, hvor himmelske Far. Bryd ind i vores tid med din evighed. Skab i os et øre for den andens stemme; lad os opdage den andens blik. Lær os ikke at være effektive; men lær os at lytte; lær os at give den anden en stemme. Vor Herre og vor Gud. Du, der altid har den andens tid for øje; du, der altid lytter; du, der ved, hvad vi trænger til, endnu før vi beder dig om det. Hør os, når vi beder sammen: *Fadervor...*

Meddelelser

Fællesspisning i Ødsted sognehus torsdag d. 3. januar kl. 18-21

Gudstjeneste næste søndag kl. 9 i Jerlev og kl. 10.30 i Højen, ved Inger Marie

Apostolsk velsignelse

Lad os med apostlen tilønske hinanden:

Vor Herre Jesu Kristi nåde,
Guds kærlighed,
og Helligåndens fællesskab
være med os alle. Amen!